

Bybanen Utbygging

Saksbehandler, innvalgstelefon

Magne Nesse, 5557 2335

Avslag på søknad om endret bruk av siltgardiner i Store Lungegårdsvann

Fylkesmannen avslår Bybanen Utbygging sin søknad om å benytte en siltgardin i sjø med en siltgardin på land i beredskap og kompensierende tiltak. Gjeldende tillatelse krever to siltgardiner i sjø som sikring.

Fylkesmannen finner ikke at den sikring som to siltgardiner utgjør mot spredning av forurensete sedimenter mot Puddefjorden kan erstattes med foreslåtte kompensierende tiltak. Fylkesmannens hjemmel for avslag er forurensningsloven § 11.

Vi viser til e-post fra Bybanen Utbygging datert 7. juni 2020.

Om søknaden

Fylkesmannens tillatelse etter forurensningsloven (2016.0818.T¹) for Bybanens anleggsarbeid i Store Lungegårdsvann har vilkår (vilkår 4.3) om dobbel siltgardin og turbiditetsmålinger på utsiden av siltgardinene som sikring mot spredning av forurenset finpartikulært materiale fra sjøbunnen i Store Lungegårdsvann inn mot Puddefjorden. Puddefjorden fikk nytt rent topplag på sjøbunnen i 2018 utført av Renere Havn Bergen. Puddefjordens topplag skal beskyttes mot rekontaminering av forurensning.

Bybanen Utbygging har hatt en operativ siltgardin i sjø fra april 2020 på grunn av at sedimenter la seg over nederste del av den innerste siltgardin slik at den delvis revnet og delvis ble dykket ned. Det ble iverksatt kompensierende tiltak i form av visuell overvåking av blakking ved hjelp av videokamera og endrede inspeksjons og rapporteringsrutiner. Dette i tillegg til den sikringen som on-line målinger av turbiditet med i to målestasjoner på utsiden av siltgardinene utgjør. Denne midlertidige tilstanden har Fylkesmannen akseptert i påvente av at ny siltgardin skulle produseres, leveres og settes i sjø.

Ny siltgardin ankom Bybanens anlegg i juni 2020 og Bybanen Utbygging har erfaring med at i perioden april til juni 2020 så gikk det ingen turbiditetsalarmer. Bybanen søker om å endre tillatelsen til at en siltgardin står i sjø, en siltgardin ligger på anlegget og kan settes ut i løpet av 3 – 4 dager, og fortsatt kompensierende tiltak med videoovervåking av ev. blakking og interne rutiner for kontroll og

¹ Tillatelsen er tilgjengelig på norskeutslipp.no. Tillatelsen ble sist endret 25. november 2019

rapportering mellom entreprenør og byggherre og stans i utfyllingsarbeidene dersom blakking eller andre forhold inntreffer.

Bybanen har vurdert at miljørisikoen for at forurensede sedimenter spres ut i Puddefjorden er liten, da det blir stopp i utfyllingsarbeidene ved en eventuell feil på eksisterende gardin, samt at den som er i beredskap kan raskt settes ut. En ny siltgardin koster rundt 1- 1,2 millioner kroner, og Bybanen slipper risikoen med at om den settes ut nå så kan den også bli fanget av sedimentene som fortrenghers utover, og vi må bestille og sette ut enda en gardin.

Høring av søknaden

Fylkesmannen innhentet uttale fra Renere Havn Bergen ved prosjektleder som ble mottatt i e-post datert 24. juni 2020, sitat:

"Renere Havn Bergen (RHB) er negativ til søknaden fra Bybanen Utbygging (BU) om å endre fra to til en siltgardin i Store Lungegårdsvann (SLV).

Søknaden fra BU viser at utfyllingen fra land til SLV medfører en betydelig oppvirvling av og bevegelse i sedimentene. Skrekkscenario for RHB er at svært forurensede sedimenter som virvles opp i SLV finner vegen ut i Puddefjorden og rekontaminerer den rene sjøbunnen som ble etablert der i 2017-18. Vi vurderer at en dobbel sikring med to siltgardiner er en adskillig mer tryggere løsning enn kun en enkelt siltgardin. Det vil alltid være en risiko for at det går noe tid fra en eksisterende siltgardin slutter å fungere etter hensikten, og til dette oppdages, evalueres (slik søknaden opplyser om), varsles og utfyllingen/anleggsarbeidene stoppes.

Renere Havn Bergen mener denne risikoen er uforholdsmessig stor i forhold til de konsekvensene en ukontrollert forskyvning og oppvirvling av sedimentene i SLV vil kunne ha for så vel etablert tildekking i Puddefjorden som det kommende tildekkingsarbeidet i SLV.

Vi ber om at tillatelsens krav om doble siltgardiner videreføres, slik at BU umiddelbart setter den nyankomne siltgardin nr. 2 ut i SLV."

Fylkesmannens vurdering

Utgangspunktet for Fylkesmannens tillatelse til Bybanen Utbygging var å redusere risiko for spredning av forurensede sedimenter fra anleggsområdet ut i innerste del av Puddefjorden. Puddefjorden der Bergen kommune, Bergen Havn og Staten ved Miljødirektoratet brukte ca. 150 millioner kroner i 2017-2018 for å legge nytt rent topplag. To siltgardiner gir bedre sikring enn en og Bybanens egen risikovurdering som grunnlag for søknaden i 2016 sa også dobbel siltgardin.

Fylkesmannen legger til grunn at doble siltgardiner har fungert som fysisk barriere for partikkelspredning fra anleggsområdet og videre ut i Store Lungegårdsvann og eventuelt mot Puddefjorden. Fra oppstart i 2017 og til i dag har ikke turbiditetsalarmer gått som følge av for høyt partikkelinnhold på utsiden av siltgardinene, og heller ikke i perioden med en siltgardin fra april til juni 2020. At spredning av forurensede partikler mot Puddefjorden ikke er økt under anleggsperioden til Bybanen er også dokumentert ved jevnlig prøvetaking i sedimentfeller plassert nær utløpet Store Lungegårdsvann/Puddefjorden før Bybanen startet opp sammenlignet med under anleggsperioden.

Sedimentene i sjøbunnen i Store Lungegårdsvann består av svært løse masser, omtalt som gytje, og gytjelagets tykkelse er opp til 16 meter. Fylkesmannen registrer også at løsmassene kommer i bevegelse som følge av utfylling av stein og at denne partikkelstrømmen når siltgardinene som nå er

plassert opp til 200 meter der utfylling skjer. Og mengden partikler som når så langt forårsaker skader på siltgardinen som beskrevet ovenfor.

Fylkesmannen registrerer at kompensierende tiltak i form av videoovervåking har fungert i perioden april – juni. Fylkesmannen vurderer at visuell overvåking ikke vil kunne ha samme risikoreduserende funksjon i høst og vinterperioden med mindre dagslys og mer vind og nedbør.

Fylkesmannen er således enig i vurderingene fra Renere Havn Bergen og avslår søknad om endring av tillatelsen fordi vi vurderer at de kompensierende tiltakene ikke reduserer risiko for spredning av partikler til et akseptabelt nivå sammenlignet med doble siltgardiner.

Fylkesmannen forutsetter at Bybanen Utbygging monterer siltgardin nummer to i sjø så raskt dette lar seg gjøre. Fylkesmannen skal holdes underrettet om når siltgardinen er på plass.

Vedtak

Fylkesmannen avslår Bybanen Utbygging sin søknad av endring av tillatelse 2016.0818.T. Vedtaket er hjemlet i forurensningsloven § 11.

Gebyr for saksbehandling

Fylkesmannen tar gebyr for arbeid med tillatelser inkludert avslag på søknader. Vi ilegger gebyr etter sats 8 på 9 900 kroner, for behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se forurensningsforskriften kapittel 39 hvis dere vil lese mer om saksbehandlingsgebyret.

Rett til å klage

Fylkesmannens vedtak kan påklages til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28, inkludert vedtaket om gebyrsats. Fristen for å klage er tre uker etter at dere har mottatt dette brevet. Klagen bør være skriftlig begrunnet, og den skal sendes til Fylkesmannen i Vestland.

Med hilsen

Kjell Kvingedal
miljødirektør

Sissel Storebø
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Bergen kommune
Renere Havn Bergen ved prosjektleder